

Sygn. akt VIII U 736/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Szmajduch
Protokolant:	Katarzyna Stefańczyk

po rozpoznaniu w dniu 4 października 2017 r. w Gliwicach

sprawy B. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania B. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 4 marca 2016r., 11.07.2017r. **nr** (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję z 11.07.2017r. w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonej B. K. prawo do wycofania wniosku z 4 stycznia 2016r.

o przyznanie prawa do emerytury;

2. umarza postępowanie w pozostałej części.

(-) SSO Mariola Szmajduch

Sygn. akt. VIII U 736/17

UZASADNIENIE

Decyzją z 4 marca 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. po rozpoznaniu wniosku ubezpieczonej B. K. z 3 stycznia 2016r., przyznał jej prawo do emerytury od 1 stycznia 2016r., to jest od miesiąca złożenia wniosku.

W dniu 31 marca 2017r. ubezpieczona złożyła odwołanie od tej decyzji, w którym wniosła o przywrócenie terminu do złożenia odwołania podnosząc, że decyzję powyższą otrzymała dopiero w dniu 29 marca 2017r. w czasie wizyty w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z., gdzie udała się na wniosek jej pracodawcy po zaświadczenie potwierdzające jej status rencistki pobierającej rentę rodzinną. Podniosła ponadto, że nie dochodziła przyznania emerytury, lecz chciała informacyjnego obliczenia wysokości świadczenia emerytalnego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego odrzucenie jako spóźnionego. Z ostrożności wskazał też, wbrew twierdzeniom ubezpieczonej, że złożyła ona w dniu 4 stycznia 2016r. wniosek o przyznanie emerytury, który nie został w terminie wycofany. Po jego rozpoznaniu ZUS wydał zaskarżoną decyzję. Twierdzenia odwołującej, że nie otrzymała zaskarżonej decyzji przez kilka miesięcy są w ocenie organu rentowego nieprzekonujące.

Decyzją z dnia 11 lipca 2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonej B. K. prawa do wycofania wniosku z 4 stycznia 2016r., podnosząc, że zgodnie z art.116 ust.2 ustawy emerytalno-rentowej wniosek o emeryturę lub rentę może być wycofany nie później niż do dnia uprawomocnienia się decyzji.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczona domagała się jej zmiany zarzucając, że decyzję przyznającą jej prawo do emerytury otrzymała dopiero w dniu 31 marca 2017r. i nie miała możliwości odwołać się od niej w ustawowym terminie.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. ZUS wskazał, że w dniu 4 marca 2016r. wydał dla ubezpieczonej decyzję o przyznaniu emerytury od 1 stycznia 2016r. Odwołanie od tej decyzji złożyła ona dopiero w dniu 31 marca 2017r., tj. po upływie ponad roku od wydania tej decyzji. Z kolei w dniu 13 czerwca 2017r. ubezpieczona zgłosiła wniosek o wycofanie wniosku emerytalnego, który złożyła w miesiącu styczniu 2016r. ZUS argumentował, że zgłoszony przez ubezpieczoną wniosek został złożony po upływie terminu przewidzianego na odwołanie się od decyzji powodując, że wycofanie wniosku stało się nieskuteczne. W ocenie ZUS, nieprzekonywujące są twierdzenia odwołującej, iż decyzję przyznającą emeryturę otrzymała dopiero w dniu 31 marca 2017r., a wcześniej przez liczne miesiące nie interesowała się tokiem załatwienia jej wniosku ze stycznia 2016r. Dalej powołując się na treść § 3 rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 29 kwietnia 201r. w sprawie usług powszechnych przez operatora wyznaczonego, który przewiduje 7-dniowy termin doręczenia przesyłek niebędących listami poleconymi, wskazał, iż wysoce prawdopodobnym jest, że odwołująca przedmiotową decyzję otrzymała w niedługim czasie po jej wydaniu, nie zaś po upływie nieco ponad roku od jej wydania.

Zarządzeniem z dnia 24 sierpnia 2017r. Sąd połączył sprawy z odwołań od obu powyższych decyzji do wspólnego rozpoznania i wyrokowania pod sygn. akt VIII U 736/17.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczona B. K. od 1 grudnia 1995r. pobiera rentę rodzinną po zmarłym mężu, przyznaną na stałe. Od wielu lat leczy się na schizofrenię. Od czterech lat wykonuje zatrudnienie w firmie sprzątającej, mającej status zakładu pracy chronionej, z siedzibą w Z.. Mieszka sama, ale w załatwianiu różnych spraw pomaga jej syn K. K., mieszkający w województwie (...).

W dniu 4 stycznia 2016r. ubezpieczona w towarzystwie syna udała się do placówki terenowej ZUS oddział w Z., położonej w G.. W związku z osiągnięciem wieku emerytalnego zamierzała ustalić jedynie, jaka byłaby wysokość potencjalnej emerytury. W szczególności, czy świadczenie to nie byłoby korzystniejsze od pobieranej dotychczas renty rodzinnej. W trakcie rozmowy z pracownicą ZUS uzyskali od niej informację, że w celu wyliczenia emerytury niezbędne jest złożenie wniosku o emeryturę wraz z ręcznie napisanym oświadczeniem, że celem tego wniosku jest wyłącznie obliczenie wysokości emerytury. Zgodnie z tą informacją K. K. wypełnił formularz wniosku o emeryturę i w stosownej rubryce zakreślił kratkę o przyznaniu prawa do emerytury. Ubezpieczona podpisała ten wniosek i załączyła do niego oświadczenie, że domaga się obliczenia emerytury i prosi o wypłacanie jej w dalszym ciągu renty rodzinnej.

Decyzją z 4 marca 2016r. organ rentowy przyznał ubezpieczonej B. K. prawo do emerytury od 1 stycznia 2016r. i stwierdził, że zgodnie z art.95 płaćta będzie renta rodzinna jako świadczenie korzystniejsze.

Decyzję tą wysłano ubezpieczonej, ale bez zwrotnego potwierdzenia odbioru. Odwołująca utrzymuje, że decyzja ta nie została jej doręczona przez pocztę. Syn ubezpieczonej podał, że matka wszystkie pisma i decyzje z ZUS gromadzi w specjalnej teczce i nie było w niej decyzji z 4 marca 2016r. Podał też, że po złożeniu wniosku o emeryturę, jeden

raz dzwonił do ZUS z pytaniem, kiedy wniosek ten zostanie załatwiony. W trakcie tej rozmowy poinformowano go jednak, żeby nie dzwonić, bowiem decyzja przyjdzie pocztą. Wskazał ponadto, że odwołującej nie zależało specjalnie na konkretnej decyzji, bowiem chciała jedynie ustalić informacyjnie wysokość emerytury.

O wydanej decyzji z 4 marca 2016r. przyznającej prawo do emerytury, ubezpieczona wraz z synem dowiedzieli się w czasie kolejnej wizyty w ZUS-ie, w dniu 29 marca 2017r. Udali się tam, w związku z upływającym okresem trwania umowy o pracę, po zaświadczenie, którego zażądał jej pracodawca, potwierdzające, że B. K. jest rencistką. Po stwierdzeniu przez pracownika ZUS, że nie może tego poświadczyć, bo odwołująca ma status emerytki, udali się do Oddziału ZUS w Z., gdzie w dniu 31 marca 2017r. wydano im zaskarżoną decyzję i pouczono o możliwości zaskarżenia jej do sądu.

Na rozprawie w dniu 13 czerwca 2017r. ubezpieczona cofnęła wniosek o emeryturę z 4 stycznia 2016r. wskazując, że nie dochodziła tym wnioskiem przyznania jej prawa do emerytury, a jedynie jej wolą było uzyskanie informacji o wysokości potencjalnego świadczenia.

W związku z tym, Sąd postanowieniem z dnia 27 czerwca 2017r. w punkcie 1 oświadczenie odwołującej o wycofaniu wniosku z 4 stycznia 2016r. o przyznanie prawa do emerytury przekazał do rozpoznania organowi rentowemu, a w punkcie 2 zawiesił postępowanie w sprawie do czasu zakończenia postępowania przed organem rentowym.

W dniu 11 lipca 2017r. (...) Oddział w Z. wydał kolejną decyzję, którą odmówił odwołującej prawa do wycofania wniosku z 4 stycznia 2016r, powołując się na art.116 pkt.2 ustawy emerytalnej stanowiący, że wniosek o emeryturę lub rentę może być wycofany nie później niż do dnia uprawomocnienia się decyzji.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego, zeznań świadka K. K. (k.7-9).

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz do rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej od drugiej z zaskarżonych decyzji zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 116 ust. 1 ustawy, postępowanie w sprawach świadczeń wszczyna się na podstawie wniosku zainteresowanego, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Z kolei w myśl ust. 2 wniosek o emeryturę lub rentę może być wycofany, jednakże nie później niż do dnia uprawomocnienia się decyzji. W razie wycofania wniosku postępowanie w sprawie świadczeń podlega umorzeniu.

Postępowanie o świadczenia z zakresu ubezpieczeń społecznych jest zatem postępowaniem wszczynanym na wniosek (poza wyjątkami przewidzianymi w ustawie). Samo spełnienie warunków wymaganych do nabycia prawa do świadczenia nie rodzi po stronie organu rentowego żadnych zobowiązania z tytułu powstałego świadczenia. Jak wyraźnie wynika z cytowanego wyżej art. 116 ust. 2 ustawy wniosek taki może być wycofany, jednakże nie później niż do dnia uprawomocnienia się decyzji. Natomiast uprawomocnienie decyzji następuje po upływie miesiąca od jej doręczenia wnioskodawcy, o ile w tym terminie nie wniósł on odwołania. W sytuacji wniesienia odwołania, uprawomocnienie decyzji następuje z chwilą uprawomocnienia się wyroku sądu oddalającego odwołanie lub postanowienia o odrzuceniu odwołania.

W myśl art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2017r., poz. 1778) od decyzji Zakładu przysługuje odwołanie do właściwego sądu w terminie i według zasad określonych w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego.

Z kolei po myśli art. 477⁹ § 1 k.p.c. odwołania od decyzji organów rentowych lub orzeczeń wojewódzkich zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności wnosi się na piśmie do organu lub zespołu, który wydał decyzję lub orzeczenie,

lub do protokołu sporządzonego przez ten organ lub zespół, w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji lub orzeczenia.

Opierając się na wynikach przeprowadzonego postępowania Sąd uznał, że ubezpieczona w terminie złożyła odwołanie od decyzji z dnia 4 marca 2016r. Sąd dał bowiem wiarę odwołującej i świadkowi K. K., że decyzja ta nie została odwołującej doręczona drogą pocztową. Ubezpieczona, mimo wieloletniego leczenia na schizofrenię, przy pomocy syna dba o swoje sprawy, prowadzi specjalne teczki, w których gromadzi dokumenty z ZUS-u oraz odrębnie ze stosunku pracy. W teczkach tych, zdaniem syna, nie było zaskarżonej decyzji, którą wydano ubezpieczonej, za potwierdzeniem odbioru, dopiero w czasie wizyty w Oddziale ZUS w Z. w dniu 31 marca 2017r. Organ rentowy nie ma natomiast innego dowodu doręczenia opisanej decyzji.

Sąd przyjął zatem, że odwołanie ubezpieczonej złożone w organie rentowym w dniu 31 marca 2017r. zostało wniesione w ustawowym terminie i tym samym brak jest podstaw do jego odrzucenia. Dalszą konsekwencją powyższego stwierdzenia jest ustalenie, że decyzja z dnia 4 marca 2016r. nie stała się dotychczas prawomocna.

Decyzją tą organ rentowy przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury, a odwołanie nie zawiera żadnych merytorycznych zarzutów pod adresem tej decyzji, poza stwierdzeniem, że ubezpieczona nie dochodziła przyznania jej prawa do tego świadczenia, a jej wolą było wyłącznie ustalenie wysokości potencjalnej emerytury.

Reasumując, zarzuty ubezpieczonej pod adresem drugiej zaskarżonej decyzji znalazły pełne potwierdzenie.

W konsekwencji Sąd Okręgowy, na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił decyzję z 11 lipca 2017r. przyznając ubezpieczonej prawo do cofnięcia wniosku emerytalnego z 4 stycznia 2016r.

Przechodząc do dalszych rozważań należy podkreślić, że na rozprawie w dniu 13 czerwca 2017r. ubezpieczona jako dysponent wniosku z 4 stycznia 2016r. o przyznanie prawa do emerytury, cofnęła ten wniosek.

Wycofanie wniosku jest skuteczne, jeżeli nastąpiło w jednej z form przewidzianych dla zgłoszenia wniosku (§ 9 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z dnia 8 listopada 2011r.). Po uprawomocnieniu się decyzji cofnięcie wniosku jest bezskuteczne. Wycofanie wniosku we wskazanym terminie powoduje umorzenie postępowania. Na gruncie sądowego postępowania odwoławczego wycofanie wniosku emerytalnego skutkuje wydaniem na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. postanowienia o umorzeniu postępowania jako bezprzedmiotowego, w związku z uznaniem, że na podstawie art. 116, ust. 2 ustawy o FUS winno dojść do umorzenia postępowania przed organem rentowym i niejako wycofania z obrotu prawnego decyzji wydanej na skutek złożenia wniosku, który następnie skutecznie został wycofany.

W związku z powyższym Sąd w oparciu o powołane wyżej przepisy orzekł jak w punkcie drugim sentencji.

(-) SSO Mariola Szmajduch